Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 132 (10 515). Львів, четвер 18. червня 1925. Поштову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Гол. Редактор приймає від 1—2 год. пополуд. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЮЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Митарі і фарисеї.

Жидівські митарі і фарисеї, чіпляючись розвори у возі польської реакції, крутяться як муха в окропі. Для них стало ясним, що мусять добити торгу з польськими антисемітами. Бо й якжеж. Ще два роки і скінчить своє життя теперішній сойм, а вони малиб вийти з пустими руками? Ніколи в світі. Вони, до крови і кости пройняті наймитівством у відношенні до шляхти, не могли довше зносити самоти. Самочинно і з самопосвятою та відданістю служили польській культурі, становили авангарду польського „культуртрегерства", ахолисуючи инші національности соковитими фразами, аж доки не діждалися додатної оцінки своєї вірної служби і доки їх не допущено до панських передпокоїв.

Польсько-жидівські пертрактації ведуться від довшого часу. До останньої хвилі зберігано їх таїність перед очима громадянства, укривано коншахти. Головний промотор польсько-жидівської угоди пос. Райх в одній зі своїх статтей підкреслював, що весь жидівський клюб признав конечність переговорів, згодився на особу і спосіб їх ведення та затвердив потребу тимчасової тайности. І так, забігаючи до реакційних передпокоїв, східно-галицькі польонізатори з-під стягу пос. Райха дальше світили очима перед територіяльними „кресовими" народами.

Жиди, особливо безпринципні, привичні до легкої й користолюбивої служби галицькі Жиди, не змінилися. Чи під фірмою д-ра Бика, чи д-ра Левенштайна, чи д-ра Райха лишилися вони тими самими, що були: експонентами, пропагаторами і виконавцями волі можних, слугами кожного, в чиїх руках спочиває влада. „Гешефт" все відогравав у них першу ролю. І в тому напрямку їхній егоїзм не знав ніколи меж.

„Хочемо бути собою і лише собою! — каже пос. Райх. Єдиним дороговказом наших політичних почилів є добро жидівського народу".

Дуже гарно, можна згодитися з глорифікацією цього крайнього егоїзму, але тут приходиться запитати, в чому саме міститься „добро жидівського народу"? Таж Жиди не заселяють місяця, ані не повертаються в атмосферичних чи планетарних просторах, тільки живуть як специфічне атериторіяльне нашарування серед инших народів. Колиж між територіяльними народами йде боротьба, то в першу чергу заявляється питання: в котрий бік схилюються Жиди не по державним кордонам, а по етнографічно-національній межі? Дальшим питанням є: чи те „добре" заключається в службі тій ідеї, проти якої ще недавно виступали — щиро чи нещиро — Жиди, в поборюванні ідеї екстермінації. На жаль, після деяких вагань Жиди, головно „кресові" Жиди, пересуваються з гурта „громадян другої кляси" і при допомозі діктів насильно пхаються „на вершини" пануючих. Переходячи з одного табору в другий, вони тим самим самі стають в рядах

Це називається „добром жидівського народу". З жидівського безоглядно-егоїстичного становища, з точки жидівської купецько-торговельної моралі й етики дуже можливо, що цей перехід є зиском, баришем, „добром", та ми маємо иншу етику й иншу мораль. Ославлена жидівська етика і мораль є етикою й моралю митарів і фарисеїв. Та етика і мораль дозволяла східно-галицьким Жидам проголосити „невтральність

в одночасно, навіть не вижидаючи рішення в справі Східної Галичини та користуючись неучастю української населення у виборах 1922 р. якраз приступити до виборчої акції. Мало того! Як подає д-р Л. Білінський у своїх споминах, в р. 1919, в часі „строгої невтральности" д-р Розмарін в імені сіоністичної екзекутиви Сх. Галичини вів переговори з польським урядом про перехід Жидів у польський табор. Тільки спротив вшехполяків не дав змоги східно-галицьким Жидам вже тоді проявити велич своєї етики і моралі. Або чи не етично, чи не морально, коли Жиди, маючи 10 українських мандатів в своїх руках, посідаючи безправно українське добро, тепер переходять з тим загарбаним добром в польський табор, рішають характер польської держави в користь ісповідників етики і моралі польського національного егоїзму!

І не допускаючись зради проти основних засад демократизму й рівноправности націй, пос. Райх з прикметною собі безсоромністю називає наші, оперті на фактах замітки „інсинуаціями".

„Бажаючи оминути непорозуміння — каже пос. Райх — зазначуємо, що всякі підозріння, немов то ми малиб згодитися на прийняття на себе ролі знарядів гнету инших національних меншостей або шкодження їх національним життєвим інтересам — уважаю інсинуацією, яку властиво собі хіба пояснити невідомим, що походить з незнання справи.

Одначе мимоволі маю враження, що деякі мають інтерес в поширюванні тих поголосок, бо на сторінках певної української преси не перестають з того приводу звертатися проти нас калюмніаторські закиди, хоч ми кількакратно вже офіційно й авторитативно їх спростовували. В дальшу полеміку не будемо вдаватися, заявляючи категорично, що ролю гнобителів в якійнебудь формі вважаємо непотрібною і понижуючою".

Не може бути двох думок про те, що ця набрякла фразеольогія має на меті тільки закрити фактичний стан річей. А вже просто крайно хоробливою мегальоманією заносить від таких слів, як нпр., що Жиди не думають перейняти на себе ролі „гнобителів" чи „катів" инших національних меншостей. Мій Боже, як можна так по дітвацьки забуватися! Хтож говорить про „катів" і „гнобителів"? Ми твердимо, що Жиди вже тепер сповнюють ролю польонізаторів „з власної пильности", а після добиття торгу виконуватимуть доручення своїх службодавців.

Пос. Райх, хоч зарікся вести полеміку на тему жидівського переходу в польський табор, не втерпів і вже в кілька днів пізнійше помістив в своєму органі статтю „Штучне схвилювання", в якій якраз веде полеміку на право й ліво. Між иншим гладить по голові пос. Підгірського за те, що він ніколи „не думав про організування економічного бойкоту Жидів" та що у відношенні „до жидівського народу він має тільки глибоку пошану". Не знаємо, чи і що буде організувати пос. Підгірський та на чию адресу передає він свою глибоку пошану. Це зрештою неважне, а важне те, що ми не маємо ніякої пошани до східно-галицьких ватажків. Східно-галицькі Жиди є „нашими" Жидами. Досі ми їм дуже багато вибачали, але відтепер пильно будемо дивитися на пальці.

Пос. Райх, рекламуючи свою етику і мораль, твердить, що жидівські посли вслухуються тільки в голос жидівської вулиці і тільки вимоги тієї вулиці є для них міродатні. Чи справді так? Досі думали ми, що східно-галицькі сіоністи, йдучи на службу польській реакції, роблять це самочинно. А тут довідуємося, що їх до того пхає жидівська вулиця. Така поведінка жидівської вулиці вимагає глибокої застанови наших політичних чинників.

Зрештою, ми ніколи не вірили в жидівську приязнь, не переймалися їхніми фразами, декламаціями й обіцянками, але й не думали, що вони так скоро підуть на мотузок п. Ст. Грабского. Нам приходиться хіба ще раз перестерегти жидівських політиків перед рішенням принціпових справ, до яких вони не є покликані, тим більше при допомозі 10-тьох українських мандатів. Найкраще було би, колиб вони проявили чистійший ексклюзивний егоїзм і в першу чергу зложили 10 мандатів. Аж після того пос. Райх міг би вигукувати, що „хочемо бути собою і лише собою". Задержуючи ті мандати, східно-галицькі Жиди можуть використувати парляментарну трибуну тільки в протестуючих цілях. На цьому починається і кінчається їх акція в цьому соймі. За кожний инший крок, що йде в розріз з цим основним і єдиним завданням неправних посідачів українських мандатів, робимо їх відповідальними перед українським і перед жидівським народом.

Москва і Харків.

Тривога серед єдинонеділимців.

В одній з останніх статтей („Московсько-українське суперництво") ми вже мали нагоду згадувати й цитувати погляди єдинонеділимської російської демократії на російсько-українські взаємини. З огляду на незвичайно цінний матеріял, який містить в собі стаття мілюківського органу „Последнія Новости", подаємо її майже в цілости:

„Декретом з 1. серпня 1923 р. Рада народніх комісарів України постановила українізувати всі адміністративні і судові установи на Україні. Остаточним речинцем повної українізації державного апарату декрет установляв 1. січня 1925 року. Та до 1. травня 1925 виявилось, що українізовано всього 60 проц. судових і адміністративних установ. Щож торкається школи, то народні школи з українською мовою навчання становлять 67 проц. всього числа народніх шкіл на Україні, українські і українізовані середні школи — всього 32 проц. загального числа середніх шкіл, а в університетах і у вищих технічних наукових установах (з виїмком Камянець-подільського університету), половина катедр українських, половина — російських. Тільки військові сільсько-господарські школи всі українізовано.

Річ у тім, що українізація школи і державного апарату зустріла дуже сильний спротив зі сторони робітників (?), які рішучо відмовляються признати українську мову державною і так само рішучо протестують проти українізації школи (?).

Можна не рахуватися з „буржуазією" й інтелігенцією, але з протестами і бажанням робітників доводиться рахуватися. Проте центральний комітет української комуністичної партії, в якому більшість належить тепер комуністам націоналістам(?), твердо рішив перевести українізацію до кінця і новим декретом уряду остаточний термін для закінчення українізації державних і судових установ визначено на 1. січня 1926. Мало того: центральний комітет постановою з 6. травня 1925 рішив українізувати і саму українську комуністичну партію (КП(б)У) так що від 1. січня 1926 р. все діловодство партії буде провадитися виключно на українській мові.

Голова українського уряду Чубар, уважав навіть необхідним офіціяльно заявити, що Україна є незалежною, суверенною державою, що двох державних мов у ній нема, а є одна — українська, та що з прихильниками „єдиної-неділимої Росії", до якої-б партії вони не належали, українське правительство буде вести найрішучішу боротьбу. Тут же Чубар додав, що про утиски національних меншостей, якими уважаються Росіяни, Жиди, Поляки і Німці, не може бути мови; меншості мають школи з рідною мовою навчання, утримувані на державні засоби, можуть робити подання до судів на якій згодно мові і т. п.

Проте українізація не зустрічає співчуття серед російської комуністичної партії і українським комуністам довелося на останньому з'їзді рад (в Москві) відповідати на цілий ряд неприємних питань відносно українізації, в тім також в справі обовязкової передплати „Вістей". На це останнє питання український представник сердно відповів, що передплата „Вістей" на Україні обовязкова з тої ж причини, з якої обовязковою є передплата в Росії „Известий".

Red. czas. „Dilo" we Lwowie, Pr. 430/25/2. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 128 (10.451) z dnia 12.VI. 1925, w artykułach następujących w ustępie, a to: 1) „Brutalny cynizm" tytuł w ustępach między słowami: a) w szkilnyctwi... a: i dijano, b) szkilnyctwa... a: Czy na osnowi, c) do wereśnia 1924 r.?... a: dla samoobmannych, d) w art. 6-tim r.... a: Zaj-a: howoryła pro, e) w Ternopoli... a: [illegible] wym bulo, f) od słów Otże na... do końca artykułu, 2) „Z sudowoi sali", w ustępach między słowami a) ne wyznawały... a: w subotu, b) natoi wiatrych... a: Policija o-porożnie, c) i polici... a: ośnohuli po-zwolono zawiera znamiona ad 1) a) b) c) d) e) f) zbrodni z § 65 a) u. k. ad 2) a) b) c) występku z § 305 ustawy karnej ad 2) b) c) występku z § 30) uk. uznał dokonaną w dniu 12. czerwca 1925 roku konfiskatę za uprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu; wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 r. i zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 13. czerwca 1925 r.

Hagel.

Всі ці протести, як і взагалі вся боротьба за і проти українізації не мала б такого інтересу, як би питання про українізацію державного апарату не прикривало політичних тенденцій, що виходять далеко за межі скромного по суті і законного бажання, щоб на Україні державний апарат був український.

У харківського уряду, що опирається тепер не тільки на українську комуністичну партію, але і на досить значні верстви української національно настроєної інтелігенції, являються свої тенденції і свої політичні змагання, котрі не тільки не поділяються Москвою, але Москва уважає їх шкідливими і небезпечними. Не все в Радянському союзі йде гладко, навіть в области взаємовідносин ріжних членів Союзу. Тертя між УРСР. і РСФР. доволі сильні, хоч вони і не проявляються різко назовні.

Розуміється, що поки центральна власть спочиває цілком і безподільно в руках Москви, остання має можливість навязати Україні свою волю в области вовнішньої політики, військової і взагалі в тих областях, що належать до компетенції союзного уряду, але боротьба з кожним роком робиться важчою.

Становище за останні два роки сильно змінилося. Український уряд перестає бути ставлеником Москви, як се було за часів Раковського, котрий був звичайним агентом політичного бюра російської партії. Теперішній український уряд не признається Москвою: розправитись з ним, як з „урядом" радянської Грузії, котрий був розігнаний і розсажений по тюрмах, Москва не зважується, бо комуністичний уряд Радянської України додумався до того, до чого московський уряд ще не додумався, а саме, він засвоїв собі певну національну програму, котра притягнула до нього значні верстви української інтелігенції.

Програма ця дуже проста.

„Самостійників" в петлюрівському розумінні, т. є. в розумінні повного відділення від Росії і розриву з нею, на Україні тепер нема; їх треба шукати серед закордонної української еміграції. Навпаки, пануюча на Україні течія свідомо і вперто стоїть на платформі поєднання з Росією, тому що вважається аксіомою, що будуча Велика Україна повинна становити частину Радянського Союза.

Але якраз оця національна програма і викликує в Москві побоювання і невдоволення:

Далі автор статті вказує на те, що уряд Рад. України цікавиться долею українського народу під Польщею і Румунією. В деяких колах на Україні ідея війни з Польщею тішиться великою популярністю. За те московські впливові кола змагають до зближення з Польщею. В Москві ідея війни з Польщею находить слабший відгомін з причин економічних, фінансових, внутрішньо-політичних і чисто військових, а головно в Москві лякаються зросту українського націоналізму.

„Націоналістичні елементи на Україні вже й тепер представляють велику небезпеку — тим більше, що український уряд находиться під великим їхнім впливом. Агресивна політика у відношенні до Польщі може лише змінчити позицію цих елементів: війна з Польщею, колиб вона і закінчилася побідно, ніякої особливої користи для РСФР не дасть, але незвичайно змінить положення і ролю України в Союзі, після придбання до неї 8 міліонів Українців, а в самій Україні віддасть перевагу в руки націоналістично настроєних, мало-що не буржуазних елементів, (що загрожувалоб безпосередньою небезпекою для радянської влади не тільки на Україні, але і в цілому Союзі.

Промова Чічеріна на зїзді рад і була в суті річи дипломатичним висловом цих думок Москви. На Україні ця промова викликала глибоке невдоволення, навіть в українських комуністичних колах. Почулися скарги, що Москва не бажає рахуватися з настроями українських „робітничих і селянських мас" і почалися розмови про необхідність участи й України в керовництві закордонною політикою Союзу, бо тепер ця участь дуже слаба, не дивлячись на існування окремого уповноваженого Наркоминдела (Шліхтера) в складі українського уряду і українського посла в Москві. Тепер ці розмови затихли, але невдоволення залишилося".

Противенства між Москвою й Харковом зростають з кожним днем, особливо на національному підкладі. А вони можуть містити в собі глибокі наслідки не лише зовнішнього але й внутрішнього характеру.

Стаття - кореспонденція впливового російсько-емігрантського органу може служити показчиком того, Росіяне все ще з одного боку дорожать єдинонеділимством, а з другого лякаються еманципації українського народу без огляду на формальну плятформу.

Китайська і наша еміґрація в Америці.

III.

(Докінчення.)

Та коли в Канаді на 500.000 нашої еміґрації фармери становлять три-пятих, то в Злучених Державах перевисшає робітнича еміґрація. Цю клясу треба розділити на старших і молодших віком. Старші віком українські робітники сповняли і сповняють свій обовязок перед Україною тим, що виплачують довги на своїх ґрунтах у Старім краю та удержують там родини. Щож торкається молодшого робітництва, то воно в Америці „пішло своїм шляхом". Це молодше покоління (роджене в Старім краю) теж України зі свого серця не викинуло, але окрім випадкових жертв на ту чи иншу старокраєву потребу у них нема вищих зобовязань для рідного краю. В Америці легко вчитися, доступ до найвищих становищ отворений кожному. Гріш у досягненню найвищої освіти не є головною перешкодою. Найбільша перешкода — це неохота вчитись. І от наша молодша робітнича верства не має того розуміння, що є для науки у китайської молоді в Америці. Наші молодики не пнуться до заповнення собою американських шкіл, а тим більше з тою думкою, щоби осягнувши освіту, вернути до Старого краю, або ставши на вищу позицію в Америці, служити старій батьківщині.

Правда, в українських молодших робітників, а особливо зпоміж фармерських дітей уже вийшло кілька сот учителів, кількадесять проповідників, кілька адвокатів та лікарів, але у них (особливо в західній Канаді) уже витворюється свій автохтонський дух. Хоч вони і великі українські так сказати, етноґрафічні патріоти, але тісного звязку зі старою батьківщиною в справах освіти, торговлі, промислу в них нема. Навіть у церковних справах мало єдности зі старим краєм.

Українська еміґрація на превеликий жаль не витворила в собі торговельної, а ще менше промислової верстви. Все наше крамарство в Америці це дрібні крамниці віктуалів. І лиш де-не-де можна вказати на знатнійшого українського промисловця або банкира. Та й ця торговельно - промислова верства ніяких звязків зі своїми співбратами в Старім краю не має. А тут широчезне поле для бизнесових взаємин. Сирівець на сотки міліонів долярів річно йде з Галичини та Волині до Америки через посередництво Жидів і Німців. В Старім краю український промисл та торговля платять нечувано високі відсотки за позичений капітал, коли в Америці близько 300.000.000 амер. долярів українського гроша переховується по всіляких банках, за що наші ощадники дістають ледви 3—4 прц. річно. А хіба так тяжко отворити пару філій „Дністра" в головних осередках Північної Америки? Китайці мають там свої банки, то чому Українцям їх не мати?

Можна все мати, лиш треба тут і у Старім краю зрозуміти, що може дати Старому краєві наша американська еміґрація. Безперечно може дати далеко більше як те, що дала нині дає. Нині — це жертводавство. Україна потребує не милостині, але сповнення національного обовязку кожним з її на чужині перебуваючих дітей. Вона вимагає, щоби кожний з нас, чи він вчиться, чи доробляється, памятав, що він усе це робить для вищого добра України.

Звичайно про це вище розуміння національної повинности мусить навчити нашу еміґрацію сама метрополія. Наша еміґрація з жадобою ловить вказівки зі Старого краю і любить їх виконувати.

Тут, у Старім краю треба створити якусь інституцію американсько-українських взаємин, поділити її на кілька відповідних відділів і при її допомозі наблизитися до нашої еміґрації та наблизитися до виконання усього того, про що в цім нарисі згадано.

П. Терненко.

З діяльности української парлямантарної репрезентації.

Сойм.

1. Посол Підгірський виголосив дня 10. VI. промову в обороні внесення внеску в справі безправного арештування посла Ланьцуцького. Він говорив: Прошу панів! Ломання принципів права, якого допускаються урядові чинники в Польщі лучається часто, дуже часто і то не тільки у відношенні до звичайних громадян але й у відношенні до послів. Ми мали вже такий приклад у відношенню до українського посла М. Луцкевича. (Голос: Не був він послом!) Власне був послом і у відношенню до нього зломано конституційну засаду посольської недоторканости. Його арештували а опісля тільки на підставі інтервенції соймового маршалка звільнили, але тих, що зломили закон досі за це не покарано.

Свіжо зайшов подібний випадок із послом Ланьцуцким, якого сойм видав судові. Пос. Ланьцуцкого судили на протязі 5 днів і звільнили, але волі він не побачив, бо на домагання заступника слідчої влади його безправно затримали в тюрмі та передали в руки варшавських чинників. Арт. 21 польської конституції каже: „Через цілий час важности мандату посла не можна потягати до судово-карної відповідальности ані до адміністративної ані до дисциплінарної. В томуж часі не можна посла позбавити волі без дозволу сойму". Отже чорне на білому написано в конституції найвиразніше, що на позбавлення посла волі необхідний дозвіл сойму. „У випадку злочину посла на гарячому вчинку в моменті виконування звичайного злочину, коли його притримання є необхідне та невідкладне

Борис Пильняк.

ГОЛОД.

Всеволод Іванов оповідав, як рушили щурі, міліони щурів: „дерева росли зі щурів, зі щурів підіймалося сонце". Щурі бігли через поля, села і присілки. „Жирне, випасене ставало на деревах сонце. Випасеними животами висувалися хмари. Земля, як обгризена, а від землі до неба сухоребрий вітер. Від землі до неба прозора, голодна курява"... „Щурі бігали і все на південь". Тоді саме їх стали бити, щоби їсти. Били киями, камінням, давили колесами возів. „Над вечір у кожного, як пів воза". Заночували в полі. „Наївшися, Настя зготувала ще ринку і післала з нею Мирона на село, до матері". Вернувся рано і віддаючи ринку, сказав:

— „Мама ще просили"...

Щурі бігли через поля, села і присілки. У хаті, на селі, щурі дитині руки й ніс обгризли. „За писком щурів, не було чутно плачу матері". Потім прийшов „сельголова": полапав обгризену ручку дитини, накрив дитину ганчіркою і, сідаючи на лаву, промовив:

— „Протокол треба. Може ти сама обгризла. Виконком наказує, аби про всі такі випадки йому доносити".

„Оглянув високого, з роздутим тілом Мирона".

— „Ач, як розпасся! Може це ти обгриз? Мій обовязок — не вірити. Знову ж, для чого щурові їсти людину?"

Потім рушили люде. „Жирне, відгодоване ставало сонце. Випасеними животами висувалися хмари. Від землі до неба сухоребрий вітер". І була ще — тиша. Настя — „худа, з почорнілою шкірою і з вивернутими вогкими повіками" — казала Миронові:

— „Ти, Мироне, не показуйся. Здурманів мужик, особливо вночі — згрішить, убє... Ти схудни краще, схудни"...

— „Не можу я схуднути! — хрипів Мирон. — Не можу, бо кість таку маю. Чиж винен я, що? Тож і так їм так, що аби як, аби не дорікали. А тіло моє, — брехня! Вода, а не тіло! Ось, полапай тільки!"

— „Знаю. Звичайно. Деж може бути, щоб таке тіло? Алеж, хто повірить? Заріже! Не показуйся краще"...

Вже після того, як вигинули всі коні. „Шкіру з хомутів зїли".

„Раз Настя завернула з дороги і знайшла купу кінських кізяків під піском. Зішкробавши пальцем напів засохлу шкаралущу, покликала Григорка:

— „Иди сюди... з вівсом"...

„Вночі Миронові приснився врожай. Міцне, золоте колосся, важко висувалось зпід рук і ніяк не давалось в долоні. Аж раптом те колосся наїжило свої рожеві вусики й полізло до горла. Тоді саме Мирон збудився й почув, як хтось облапує його ноги: від литок до пахвин і на відворот. Сходився і крикнув:

— „Хто тут?"

„Зашелестів пісок. Хтось зник. Прокинулась Настя.

„В животі тисне.

— „Облапують... Тіло облапують...

— „Умру... Від кінського... Тисне мене... В животі, як камінь розпечений... Блювати, не блюю, а так млосно... Як би так що, то закоп...

— „Викопають...

„...Настя вмерла. Вмираючи благала:

— „Хлібця... Хоч би тільки до уст приложити... Дай, Мироньцю, присяйбіг... На один зуб... Кусничок... А потім умру і не скажу — так, чи не так...

— „...Поховаєш? — запитався Федько, відходячи.

„Осторонь на землі, звісивши під твердими жовтими зубами, довгу тонку губу, сидів довгоголовий Григорко.

— „Відійди! — сказав Мирон — Я поховаю...

„Григорко поворушив раменами, попробував рукою дручок, що тримав між колінами і сказав:

— „Геть... Я сам... Я поховаю. Я колись хотів одружитися з нею... Геть...

„Під кущами, як голодні пси, горнулися гуртом підлітки.

„Григорко пхнув дручком і закричав:

— „Геть мені звідси... Геть... Вишкірилися...

„Заки кричав, Мирон засунув за пазуху Насті руку, знайшов на тілі якийсь маленький твердий кавалочик, вирвав і хотів заховати в кишеню. Григорко завважив і, підпираючися дручком підійшов ближче.

— „Кинь, Мироне, кажу тобі. Кинь... Моє...

„Григорко махнув дручком над самою головою Мирона і той, відступивши крок назад, кинув маленький чорненький хрестик. Григорко присунув його дручком до своїх ніг...

— „Геть... моє... сам поховаю..." пальці вгризались у кострубатий дручок, в очі не дивився.

„Мирон пішов не озираючись. Підлітки, тікаючи, кричали:

— „Зжере!...

„Жирне, відгодоване ставало на деревах сонце. Випасеними животами насувалися хмари. Земля, як обгризена. Від землі до неба сухоребрий вітер"...

З російського переклав Н. Пол…

вуче для вимiру справедливости чи для спараліжування наслідків злочину то й тоді судова влада мусить повідомити про те маршалка та дістати від нього соймовий дозвіл на арештування та карне доходження".

Отже аж два рази є сказано про те, що для позбавлення волі посла потрібно дістати спеціяльний дозвіл сойму навіть тоді, як його зловлено на гарячому вчинку виконування звичайного кримінального злочину. До сойму вплинуло було домагання дозволу на судове переслідування пос. Ляльцуцкого. Сойм дав такий дозвіл але не дав його на позбавлення волі п. Ляльцуцкого, бо в домаганню не було про те і мови. І тому то прокуратор при перемиському суді зломив засаду конституції, бо позбавив пос. Ляльцуцкого волі не маючи на те дозволу від сойму. Мова йде про принціп, про право. Або право є і його шанується а чинники, що стоять на сторожі того права доглядають його або права нема. Ломити тих прав у відношенню до громадян і до послів не можна. Вважаємо, що конституцію в тому відношенню нарушено, а через те вносимо, щоби високий сойм ухвалив: „Взивається уряд, щоби повчив відчинені йому органи, що на позбавлення волі соймового посла, потягненого до карно-судової відповідальности, карно-адміністраційної та дисциплінарної відповідальности за дозволом сойму, потрібний на основі 21 арт. польської конституції окремий дозвіл.

Тому що посла Ляльцуцкого позбавлено волі всупереч засадам конституції і всупереч законам він мусить бути негайно звільнений.

Слідує голосування над нагальністю внеску.

2. Інтерпеляція посла Підгірського і тов. із Українського клюбу до міністра військових справ у справі стягання зі селян Солотвин, Голобської громади, ковельського пов. оплат за покосні матеріяли зужиті ними для власних потреб. Оплати стягає експозитура Реферату збірка при ДОК. IX. Берестя над Бугом.

3. Інтерпеляція посла М. Чучмая і тов. з українського клюбу до міністра освіти в справі надужить і переслідувань, яких допускається шкільний інспектор дубенського пов. над українським населенням села Мірогоща тогож повіту.

Шкільний інспектор Березовскі тягав та надуживав терпеливости українських батьків, що підписали декларації, при перевірці плебісцитових декларацій.

4. Інтерп. посла Чучмая і тов. з Українського клюбу до міністра внутрішніх справ у справі масового і тенденційного карання селян повітовими старостами на т. зв. східних „кресах" за недостачу в них „Доводуф особістих".

5. Інтерп. посла д-ра Дмитрюка до міністра внутрішніх справ у справі покарання селянина села Орхово Омеляна Жука на 30 днів тюрми за те, що він займався справою шкільних декларацій і помагав українським батькам їх виповняти.

6. посла д-ра Дмитрюка і тов. з Українського клюбу до міністра освіти в справі катування учнів народньої школи в селі Страдеч берестейського пов. учителем тамошньої школи Команом.

7. посла д-ра Дмитрюка і тов. з Українського клюбу до міністра внутрішних справ у справі покарання 30 денним арештом селян села Страдеч берестейського пов. за те, що вони повносили декларації за українською мовою навчання в школі.

Як переведено шкільний плебісцит?

Спис громад, які внесли шкільні декларації з домаганням української мови навчання:

Самбір.

Тимчасовий плебісцитовий комітет у Самборі вислав до місцевого шкільного інспекторату декларації з отсих сіл:

1) Бабина 66 декл. за 99 діт. 2) Баранчичі 47 дек. 66 діт. 3) Барановська Воля 51 дек. за 72 діт. 4) Береги 56 дек. 74 діт. 5) Бережниця 61 дек. 74 діт. 6) Берестяни 48 дек. 73 діт. 7) Биків 45 дек. 53 діт. 8) Билині 50 дек. 60 діт. 9) Блажів 56 дек. 60 діт. 10) Блажівська Воля 30 дек. 58 діт. 11) Ваньовичі 43 дек. 44 діт. 12) Викоти 102 дек. 166 діт. 13) Воютичі 69 дек. 99 діт. 14) Вешковичі 50 дек. 71 діт. 15) Глибока 27 дек. 43 діт. 16) Гординя руст. 41 дек. 54 діт. 17) Гординя шлях. 30 дек. 55 діт. 18) Городище 56 дек. 80 діт. 19) Гуменець 54 дек. 88 діт. 20) Дубрівка 18 дек. 23 діт. 21) Заграйсько 30 дек. 70 діт. 22) Звір 30 дек. 55 діт. 23) Ковенчі 47 дек. 70 діт. 24) Корналовичі 60 дек. ? діт. 25) Корничі 40 дек. 51 діт. 26) Кульчиці руст. 28 дек. 53 діт. 27) Кульчиці шлях. 48 дек. 67 діт. 28) Лопушна 40 дек. 71 діт. 29) Лука 70 дек. 110 діт. 30) Майнич 32 дек. ? діт. 31) Максимовичі 43 дек. 53 діт. 32) Манастирець 43 дек. 58 діт. 33) Містковичі 50 дек. 73 діт. 34) Ольшаник 47 дек. 67 діт. 35) Оптиничі 34 дек. 50 діт. 36) Пиняни 64 дек. 100 діт. 37) Райтаровичі 49 дек. 67 діт. 38) Рогізно 53 дек. 64 діт. 39) Садковичі 49 дек. 67 діт. 40) Сіде (Шаде) 59 дек. 83 діт. 41) Сідець 54 дек. 70 діт. 42) Сокирчичі 48 дек. 54 діт. 43) Сприня 43 дек. 61 діт. 44) Татари 46 дек. 77 діт. 45) Торгановичі 40 дек. 83 діт. 46) Торчиновичі 46 дек. 60 діт. 47) Чаплі 62 дек. 84с діт. 48) Черхава 40 дек. 62 діт. 49) Чукв 45 дек. 73 діт. — Разом 2336 декл. за 3248 діт.

Безпосередно до інспекторату передали декларації отсі села: Біліна вел., Біліна мала, Дорожів, Лукавиця, Лютовиська, Морозовичі, Новошичі, Пяновичі, Пруси, Ракова, Ступниця.

В Дублянах місцева жандармерія сконфіскувала шкільні декларації, де вони й сьогодня находяться.

Не маємо інформацій що до плеб. акції з отсих сіл: Бісковичі старі, Волоща, Глинне, Кружики, Лановичі Чижки.

Кобринський повіт на Волині.

Населення подало декларації з бажанням введення української мови в слідуючих народніх (повшехних) школах Кобринського пов'ту.

У Легатській школі волости Стриговської внесло 32 батьків декларацій за 49; у Островецькій Ковровській школі вол. Подільської 45 бать. за 61 діт.; у Яревичівській вол. Подільської 39 бать. 49 діт.; у Городецькій вол. Городецької 41 бать. 63 діт.; у Болотській вол. Болотської 46 бать. 68 діт.; у Хабовичській вол. Болотської 47 бать. 55 діт.; у Мищанській вол. Збірогівської 39 бать. 58 діт.; у Матіївській вол. Сехновицької 39 бать. 54 діт.; у Сехновицькій вол. Сехновицької 35 бать. 57 діт.; у Рябинській вол. Болотської 37 бать. 51 діт.; у Рухавицькій вол. Болотської 31 бать. 42 діт.; у Дымидовицькій вол. Уловської 49 бать. 81 діт.; у Дивна вол. Дивинської 70 бать. 98 діт.; у Залісській вол. Трусковицької 29 бать. 43 діт.; у Велико-Гутовській вол. Збірогівської 35 бать. 53 діт.; в Антопольській вол. Антопольської 49 бать. 85 діт.; в Осівській вол. Дивинської 43 бать. 62 діт.; у Клітинській вол. Дивинської 33 бать. 52 діт.; у Борисівській вол. Дивинської 46 бать. 62 діт.; у Мокранській вол. Мокранської 30 бать. 41 діт.; у Доротічевичівській вол. Новосьолова 31 бать. 45 діт.; у Камінь-Коритськ. вол. Городецької 26 бать. 41 діт.; у Павлопольській вол. Новоселівської 13 бать. 24 діт.; у місті Кобринь вол. Новоселівській 44 бать. 70 діт.; в Антропольській вол. Прусьховської 17 бать. 22 діт.; у Соколовській вол. Збірогівської 35 бать. 52 діт.; у Пинокаївській вол. Збірогівської 29 бать. 49 діт.; у Стриговській вол. Стриговської 33 бать. 56 діт.; у Купчинській вол. Озетської 15 бать. 16 діт.; у Вовисовській вол. Болотської 20 бать. 28 діт.; у Камінь-Шляхотській вол. Болотської 38 бать. 48 діт.; у Зоденівській Іловської вол. 41 бать. 70 діт.; у Житинівській вол. Осховецької 28 бать. 41 діт.; у Турянській вол. Прусьховської 32 бать. 49 діт.; у Мазурівській вол. Іловської 24 бать. 31 діт.; у Староселській вол. Озетської 34 бать. 45 діт.; у Новосельковській вол. Новосельковської 34 бать. 55 діт.; у Грушівській вол. Гловської 28 бать 42 діт.; у Нефедовській вол. Городецької 30 бать. 62 діт.; у Кустовицькій вол. Гловської 22 бать. 40 діт.; у Деревнянській вол. Зьолонської 24 бать. 40 діт.; у Мало-Прилуцькій вол. Прусьховської 28 бать. 53 діт.; у Закрісиницькій вол. Прусьховської 25 бать. 44 діт.; у Богданівській вол. Озятської 27 бать. 40 діт.; у Коротошинській вол. Подільської 34 бат. 50 діт.; у Каменській вол. Подільської 27 бать. 44 діт.; у Озятській вол. Озятської 45 бать. 54 діт.; у Пляньтовській вол. Подольської 30 бать. 41 діт.; у Саківській вол. Збиріговської 37 бать. 41 діт.; у Рачковській вол. Збиріговської 38 бать. 41 діт.; у Стронівській вол. Подолинської 31 бать. 41 діт.; у Жабинській вол. Збирогівської 29 бать. 43 діт.; у Липівській вол. Городецької 29 бать. 33 діт.; у Мазур-Березівськ. вол. Уловської 1 бать. 1 дит.; у Черевазицькій вол. Прусовської 33 бать. 59 діт.; у Худинській вол. Городецької 19 бать. 21 діт.; у Здитовській вол. Рогозинської 24 бать. 27 діт.; у Велико-Лепесівській вол. Стриговськ 25 бать. 30 діт.; у Восмінській вол. Подолівської 22 бать. 28 діт.; у Вірській вол. Мокранської 35 бать. 42 діт. — Разом декларацій 2018 за дітей 2937.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

ОСТАННІ ВІСТИ.

Керовник секції нац. меншостей.

Васілевскі пропонований на керовника секції нац. меншостей є заграницею. Прибуде мабуть 17. VI. до Варшави. ППС. противиться комбінації Ґрабского, втягати В-го до уряду ніби для політ. рівноваги.

Димісія нім. і англ. амбасадорів.

Німецький амбасадор у Льондоні Штамер уступає в найближчому часі. Причиною уступлення похибки амбасадора в звязи з переговорами про гарант. пакт. Становище Штамера має зайняти ген. Сект. Рівночасно говорять про уступлення англ. амбасадора в Берліні льорда Д' Абернона, іменованого ще Льойд Джорджом.

Услівя Бріяна Німеччині.

Бріян ставить у ноті до Німеччини м. и. такі услівя: Коли Німеччина нарушить який небудь договір у відношенні до союзників, Франція має право переступити зденілітаризовану смугу над Рейном і тоді це не є нарушенням смуги; Франція має право ввійти до тої стрефи і тоді, коли Німеччина як небудь инакше схотіла би змінити свої границі; Німеччина вступить до Союза Народів. Лише на таких услівях був би можливий договір.

Положення в Китаї.

Положення в південному Китаї не змінилося. В Шангаї на повіс спокійно. 15. VI. вбили члена англійського консуляту Мекензі. Він виїхав із жінкою на місто, щоби розглянути положення. Авто обступила товпа Китайців. Мекензі не в силі був передістатися через товпу. Його вбили, а жінку тяжко зранили. Японський адмірал зажадав, щоби прислали канонірки для боротьби з повстанцями. По останнім звідомленням в боях у Кантоні згинуло яких 1000 чоловік, а стількиж було ранених.

Звіт Пенлеве з Мароко.

Пенлеве після повороту з Мароко здав звіт міністрам і през. Думергові. Засував засоби, які мають обмежити час марокканської операції. Мін. маринарки заявив, що буде співділати з еспанським адміралом. Пенлеве добавив, що франц.-есп. співпраця вже почалась і два французькі воєнні кораблі кружляють уже біля берегів ріфенів і не перепускають контрабанди зброї. Журналістам заявив П., що Франція не занехає ніколи діла цивілізації, яке зачала в Мароко. Війська є тепер на передодні рішаючих боїв, які мусять довести до побіди Франції.

Біржа.

Львів, 16. червня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·17½ — 5·18, канад. дол. 5·10 — 5·10¼, чеські кор. 0·15¼ — 0·15½, леї 0·02¼ — 0·02½, франц. франк 0·26 — 0·26½, швайц. фр. 1·00—1·02, анг. фунт. 24·80—25·00.

Золото. 20 кор. 21.70—21·75, 20 франк. 19·60—19·70; 20 марк. 24·70—24·75; 10 руб. 26·70—27·75.

Як засновувати фахові промислові школи?

Секція фахового шкільництва міністерства релігійних віроісповідань і приалюдної освіти подає такі інструкції про засновини промислових і торговельних шкіл:

I. Справа концесії.

Фізична або правна особа, що хоче дістати дозвіл на відкриття і ведення фахової школи (курсів) має предложити міністерству освіти:

1) життєпис власника або статут правної особи; 2) свідоцтво державної приналежности власника; 3) доказ, що власник посідає достаточне майно для запевнення іствування школи (курсам); 4) декларацію, якою приймає на себе фінансову відповідальність за зобовязання, повстані у звязку з веденням школи (курсів); 5) прізвища і точні адреси кількох осіб або інституцій, на які особник може покликатися; 6) вияснення що до:

а) ціли і завдань школи (курсів); б) місцевости, де має бути заложена школа (курси); в) віку й полу осіб, для яких має бути заложена школа (курси); г) викладової мови; ґ) часу почного тривання науки і годин, в яких відбуватиметься праця в школі (курсах) і варстатах; д) програми школи (курсів) з уґлядненням практичних занять і вичисленням кількости годин, присвячених науці поодиноких предметів; е) проектованого буджету на найближчий рік; має він обіймати між иншим висоту вписа у звязку з проектованою скількістю учеників, витрати на заплату комірного, опалу й світла, платні учителів, бібліотеку, помічні наукові середники, матеріяли до виробу, ремонт шкільного льокалю і т. п.; окрему частину буджету мають становити одноразові видатки на заложення й уладження школи (курсів) на шкільну обстанову, бібліотеку, помічні наукові середники лябораторії та уладження варстатів. Власник школи (курсів) відповідальний перед міністром за фінансовий бік школи (курсів), як також за зовнішні умовини її іствування й розвитку, льокаль, уладження, помічні наукові середники, гігієнічні умовини і т. п.); є) шкіцу льокалю, призначеного на приміщення школи з поданням виміру убікацій і вичислення інвентаря.

Власник зобовязується вести школу згідно з її статутом, затвердженим міністром релігійних віроісповідань і приалюдної освіти.

II. Справа директора.

Кожна фахова школа (курси) має мати директора, що посідає відповідні загальні і фахові кваліфікації, затвердженого міністром освіти.

Директором фахової школи (курсів) може стати тільки особа, що має державну польську приналежність, не сплямлену горожанську чесноту, моральні кваліфікації, як рівнож покінчені вищі наукові студії, як що мова йде про управу середньою фаховою школою (курсами) або свідоцтво укінчення середньої школи, як що мова йде про управу нищою фаховою школою (курсами).

Власник школи (курсів) предкладає кандидата на директора школи (курсів) і затверджує його міністер освіти.

До прошення про затвердження директора власник школи (курсів) має долучити слідуючі дані, відносно особи кандидата:

1) прізвище і докладну адресу кандидата, 2) метрику уродин, 3) життєпис написаний власноручно кандидатом, 4) свідоцтво державної приналежности, 5) диплом вищої школи або свідоцтво покінчення середньої школи, 6) свідоцтва про дотеперішню педагогічну працю передовсім в школах відповідного типу, 7) докази евентуальних спеціяльних кваліфікацій, свідоцтва з відбутої фахової праці і т. п.

Директором школи (курсів) може бути затверджений її власник, як що має наведені вище вимоги.

Директор школи (курсів) відповідальний перед міністром за виховуючо-наукову сторону школи (курсів).

Nr. R. 360/920 г.

НОВИНКИ.

— Конфіската. В останньому числі „Діла" впала жертвою прокураторського олівця ціла передова стаття, кінець статті п. з. „Концесії" та частина резолюцій принятих на вічу у Львові в справі найновійших постанов відомої секції для справ національних меншостей при політичному комітеті Ради міністрів.

— Арешти. В понеділок перед полуднем явився до карного суду при вул. Батового редактор „Громадського Голосу" Остап Павлів для переслухання згідно з візванням, яке йому перед тим доручено. Ред. Павлова переслухував радн. Антоневіч, що видно відразу казав відпровадити його до арештів в тому ж будинку. До нинішнього дня ред. Павлова не випущено на волю.

— Загадочні перевозини. Вчера мала місце на вулицях Львова цікава подія. З тюрми при вул. Баторого перевозили в поліційній кареті під сильною ескортою якогось політичного вязня, Українця до Бриґідок. Цілу дорогу вязень кричав до публики: „Ратуйте, мене хочуть вбити!" — „Дайте знати адв. Ганкевичеві або Глушкевичеві". Нам не вдалося устійнити назвиска того вязня. З одних джерел інформують що тим нещасливцем був Коваличук (?) чи Коваленко а инші твердять, що був це полк. Мельник. Так само невідома для нас покищо доля того вязня.

— Станиславівська пятка. В одному з попередніх чисел „Діла" писали ми про те, що у станиславівській тюрмі сидить віддавна пять політичних вязнів, посуджених за участь у нападах на почту, яким не доказано ніякої вини, а яких все одно держать серед невимовно важких умовин у тюрмі. Нині дістали ми лист від двох спомиж тої пятки пп. Мокловича Володимира і Чубіяського Василя, що вийшли вже на волю. У названому листі просять нас передати прилюдну подяку в їх імени д-ови В. Бачинському й. Глушевичеві.

славова за успішну інтервенцію в їх справі а також тим усім панам адвокатам зі Львова, що інтервеніювали в їх справі у львівського надпрокуратора. Крім цього передають вони тою самою дорогою подяку станиславівському комітетові допомоги політичним в'язням за харчі.

— **ППС. в „орґанізаціях народових".** „Кур'єр станіславовскі", пишучи про повітову організацію народову і її польонізаторську діяльність на „кресах", дуже радіє, що ідеї тієї організації і її праці не має антагоністів серед пепесівців. Правда, станиславівська ППС. з принціпових оглядів ще не є репрезентована у виділі „орг. народової", але „відноситься симпатично до праць і замірів виділу Орґанізації і симпатизує з богатьома її виступами". Станиславівські ендеки мають певні, що колиб не вдалося всадити ППС. до виділу, то всетаки „в справах загально-національної ваги знайдуть співпрацю ППС. все інсюди". Очевидно, нас не дивує ця любов всіх „кресових лицарів", бож „z polską szlachtą polski lud".

— **Для сензації** т. „Новий Час" в статті про нові благодаті для „кресів", подаючи вістку про відновлення катедри української літератури на краківськім університеті, подає такий „сензаційний коментар": „На цю катедру мав бути покликаний Богдан Лепкий, від якого Грабскі зажадав підписання декларації, що зобовязується викладати також в словенськім чи пак в рускім інституті в Кракові". З достовірного джерела можемо впевнити наше громадянство, що цей додаток щодо особи відомого письменника п. Богдана Лепкого зовсім не відповідає дійсности. Ніхто не запрошував п. Б. Лепкого на катедру української літератури в Кракові, ані не вимагав від нього ніякої декларації. П. Богдан Лепкий перед війною вчив української мови в середніх школах в Кракові, а крім того був лектором тієї мови на краківськім університеті. По десятьох літах важкої, просто непосильної праці для української культури, наш письменник не мав змоги віддаватися далі всеціло українському письменству і постановив вернути на передвоєнну посаду. Справа тяглася дуже довго. Вкінці польське міністерство освіти згодилося дати п. Лепкому учительську посаду в Грудьонцзу, після дальших заходів приділило його до Тарнова. Та наш письменник, що привик до культурнішої атмосфери, навіть під загрозою крайних злиднів не міг згодитися на заслання до Тарнова. Вкінці міністерство згодилося на його поворот на попередню посаду, одначе тільки яко „контрактового учителя", хоч він давно вже був постійним. Так фактично мається справа. Тому слід висловити жаль, що деякі органи ради пустої сензації пускають непровірені поголоски. Треба мати на увазі, що в нинішних часах не всі можуть похвалитися м'іцними нервами. А хто знає ніжну структуру п. Б. Лепкого може уявити собі, як така вістка мусіла його прибити.

— **Маґістратські податки від публичних забав і розривок у Львові.** Львівська міська рада приняла на своїх засіданнях з 20 і 27 травня н. р. такі норми податків: 1) кіна платять 60 проц. податку від ціни кожного проданого білету вступу. Така сама норма відноситься і до маріонеток, цирку, варієте, кабаретів і атлетичних змагань; 2) Спортові та ґімнастичні тов. платять 10 проц. від ціни кожного проданого білету вступу, як що вони не вільні від оплат на основі § 2 про маґістратські збори; 3) на публичні змагання футбалістів наложений податок 20 проц. від ціни проданого білету; 4) кінематографічні вистави красних фільмів, та инші видовища і розривки, що підпадають під § 1. оподатковані на 40 проц. від ціни кожного проданого білету. Ці постанови оголосив маґістрат щойно 9. червня а через те від дня оголошення до 8 днів прислугує громадянам Львова право вносити свої уваги до тих постанов.

— **Поліційні урядники перед судом за надуживття.** В Кракові почалася в окружному суді велика розправа проти підкомісаря поліції Артура Козубовского, агента Войцеха Бурили, урядника пол. Ігната Грінфельда і Якова Найфельда за злочин надуживття урядової влади. Козубовскі умовився з Грінфельдом і Найфельдом, що вони на спілку переведуть ревізію у купця Гірша Фінкельштайна та заквестіонують, у нього буцімто невірно ведені бухгальтерійні і касові книги, які опісля повернуть за зложенням відповідної грошевої кавції. Як умовилися, так і зробили, взявши до того ще й Бурилу та Шульца, які переводили ревізію в помешканню Фінкельштайна не маючи на те ніякого уповажнення влади. За зворот забраних в часі ревізії книжок дістав Козубовскі 800 зол. Крім цього вимусили всі названі обвинувачені в купця Фінкельштайна ще инші гроші загально на суму 3.300 зол.

— **Михайло Голинський**, як нас інформують, виступить у неділю 21. червня н. р. в львівськім міськім театрі в ролі Канія в опері „Паяци".

Всячина.

Святоіванівський червячок або світилка (Lampyris noctiluca) літає якраз тепер теплими вечерами і світить блудними іскорками в кущах. Колиж зловити його, то світить нам в руці але не пече. Світилка — це малий хрущик: самець має крила і літає а самичка не має крил і виглядає як кукла або хробачок. Належать до мягкокрилих. Вони дуже завзяні і скорі та лакомі. Пожирають мушню, яйця метеликів, ріжні кукли а особливо слимаків і через те світилки є дуже пожиточні. Найцікавійше для кождого, як і чим світилка видає світло? Тіло світилки не світить ціле, лиш місцями і то зі споду на череві; ті місця виглядають як жовтаві плями, а в них по мистецьки зладжені світляні знаряди. Ті знаряди складаються з двох верстов окремих клітин; ті верстовки наче дві дощинки одна на другій. Верхня є прозора, внутрішна а радше спідна непрозора, бо зміст її клітин густо наповнений множеством дрібнесеньких кришталиків. Обі верстовки перетикані густою сіткою тонесеньких трахеальних (дишичних) рурок, які проводять до знаряду дихання свіжий воздух з киснем. Скірка над світляним знарядом також прозора і тому ті огнячи світла виглядають наче віконця вставлені в шкіру хрущика. Самичка має таких світляних пунктів: 2 поперечні паски на череві 6. і 7. кадовбової обручки, 2 малі пункти на 8. обручці та ще дрібні світляні пункти під сподом 5. обручки. Самець має лиш два світляні знаряди на остатній кадовбовій обручці. Самички отже видають зі себе більше світла, а то длятого, що вони не мають крил і лише лазять по листю та сильними світляними сиґналами зражують місце, де вони вижидають своїх любків. В тій цілі вони викручують кінцем свойого тіла і висилають світло на боки та вгору. Не лиш світилки але також инші роди комах мають світляні знаряди. Ціль їх всюди однака: розмноження роду. (За д-ром Bayer-ом).

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

На допомогу „Голодному Селу".

ВИКАЗ 23-й

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу" в місяці червні 1925 в золотих:

П. О. в Тернополи 5, Сеньків Стефан Колодруби 5. На листу ч. 61 зложили: М. Дрималик 10, В. Попель 2, Ст. Людкевич 5, Ев. Перфецький 5, В. Барвінський 5, К. Бандрівський 5, разом 32. — Через „Діло" д-р С. Пацлавський Калуш 5, Осип Гикава Вориблик шлях. 4, Олекс. Кормилюк Дужа Освіца 10, Чит. Просвіти в Миколаєві н/Дн. (з забави) 17 зол., разом 36. — Т-во Дністер Львів 600, Ч. К. 800, Комітет культур. і економ. установ Чехословач. 5, грошевих посилок по 500 к. ч., — 379.60 зол. як виказ: Від К. П. К. на дрібні видатки 50 к. ч. Збірка дітей в „день крашанки" 630.42, Українська Робітн. Парт. ч. 31 Часлава 25. Збірка хорих в лічниці Штернберк 52.20. Головна Кида частин У. Г. А. остаток фонду 3-ої сотні 96.80, з академії „Українське Село" дохід 160.90, Жертва від А. Петрикевича Фрідланд 20. Опроцентування учит. збору і функціон. гарбарських курсів 217, д-р Хрептівський Ліберець, збірка від Роб. відділу 20. Опроцентування від функціонарів К. П. К. 60, Дохід з вистави „Маніччкова відпустка" 231.50, Ученики семінарійного курсу в Йозефові збірка 53.50, Дохід з діточого вечера і українських націон. танців 229, Учительська Громада опроцентування поборів 385, Функціонарі при Управі табора „В" 77.50, Збірка на листу в таборі „В" 15, Функціонарі при Управі табора „Д" опроцентування 90, Збірка на листу в таборі „Д" 160, Кредитове Товариство „Україна 8.07, Йозефівська філія Української Селянської Спілки 30, З пушки в Головній Команді частин У. Г. А. 12.76, З пушки в крамниці інвалідів 15.53, З пушки в крамниці Культ.-просвіти. Кружка 15.55, Реально-ґімназійні курси за неоправдані години 14.50, З крамниці К. П. К. 50, З крамниці інвалідів 20, Ґімназ. курс 82, М. Бабінський 3, — разом к. ч. 2.826. 42, з того потрачено на дрібні видатки к. ч. 326.42 переслано готівкою к. ч. 2.500.

До дня 10. червня зібрано **11.618.44 зл. і 196 ам. дол.**

Спростування: у виказі 21-му надруковано: Лесь Кульчицький 10 зол., а має бути дир. д-р Лесь Кульчицький 20 зол.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:

у четвер	18.	„	Ясло.
у пятницю	19.	„	Ясло.
у суботу	20.	„	Кросно.
у неділю	21.	„	Кросно.
у понеділок	22.	„	Сянік. 2150 3—?
у вівторок	23.	„	Сянік.
у середу	24.	„	Ліско.

З висшого музичного Інститута ім. М. Лисенка у Львові. Річні пописи елевів висшого муз. Інститута відбудуться в четвер 18.VI. в год. 6.30 вечер (низші і середні роки) і в пятницю 19.VI. в год. 7. вечер (середні і висші школи), оба рази у великій салі муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5. Вступ вільний. 2172 1—1

Т-во „Жіночий Кружок" в Коломиї подає отсим до відома, що дня 18. червня 1925. р. в год. 4. попол. відбудуться в Коломиї в льокалі Т-ва „Коломийський Боян" при вул. Косцюшка ч. 42. а) збори в цілі оснування в Коломиї жіночої кооперативи. О численну участь просить Виділ. 2169 1—1

Реколекції для жінок священиків. В днях 27. 28. і 29. червня 1925. відбудуться в монастирі СС. Василіянок у Львові вул. Потоцького 95. реколекції для жінок священиків. Приїхати треба дня 26. ц. м. під вечір. Оплата за харч, мешкання і обслугу виноситиме 5 зол. денно. Реколекції уділяють оо. Василіяне. — Ігуменат СС. Василіянок. 1—2

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає О. Костин
Видає Видавнича Спілка „Діло"
З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.